CONCEPT

GEMEENTELIJK MONUMENT GM-nummer //

Algemene gegevens

Adres	: Mauritsweg 2
Postcode, Plaats	: 3314 JH, Dordrecht
Kadastraal	: DDT00 K 9624
Wijk	: Nieuw Krispijn, Oranjebuurt

Algemene omschrijving

Bouwjaar / verbouwing	: 1912, 1952
Architect	: A. Schmidt Azn., A.G.A. van der Made
Opdrachtgever	: D.C.F. van Sliedregt, A.H. Schleicher
Oorspronkelijke functie	: woonhuis (met kantoor)
Huidige functie	: kamerverhuurcomplex
Bouwstijl	: overgangsarchitectuur, invloeden chaletstijl

Algemene beschrijving

Hoekpand aan de Mauritsweg en Hendrikstraat, in 1912 gebouwd als woonhuis (met kantoor).

Historie gebied

De Oranjebuurt ten zuiden van het station is een woonwijk met voor- en naoorlogse bebouwing. De begrenzing van het vooroorlogse gebied wordt gevormd door de Dubbeldamseweg Zuid, de Mauritsweg, de Frederikstraat en de Mariastraat. Dit gebied was tot het begin van de 20e eeuw vrijwel onbebouwd, waarbij de Dubbeldamseweg de hoofdverbinding vormde tussen de stad Dordrecht en het dorp Dubbeldam. De spoorweg naar Breda (1872) was een ingrijpende verandering voor het landelijke buitengebied waarbij Dubbeldam grond moest afstaan aan de stad. De aanwezige bebouwing aan de Dubbeldamseweg bestond uit enkele buitenplaatsen, hoeves, molens en schaarse 19e-eeuwse bebouwing.

Vanaf 1904 tot ca. 1916 werd zowel ten oosten als ten westen van de Dubbeldamseweg het gebied tot aan de begraafplaats en de spoorwegovergang bebouwd. Het oostelijk deel, de Bloemenbuurt werd gerealiseerd door de Stichting Woningzorg en particulieren. De westelijke zijde kwam geheel tot stand dankzij particulier initiatief. Zo ontstonden enige straten met een ensemble van arbeiderswoningen met veel groen en gevarieerde bebouwing. Het wijkje is een voorbeeld van woningbouw onder de eerste Woningwet (1901), zonder stedenbouwkundig kader.

De grootste ontwikkelaar van de wijk was Gerrit Hoek, die zich van timmerman in loondienst had ontwikkeld tot aannemer/ontwikkelaar. In de beginjaren tekende hij zelf zijn projecten totdat het bedrijf begon te groeien en hij tekenaars en bouwkundigen in dienst nam. Vanaf 1906 had hij een compleet bedrijf waarvoor hij in de Sofiastraat een werkplaats bouwde met een bovenwoning voor zijn gezin. Dit werd al snel te klein en in 1910 bouwde hij een grotere werkplaats met magazijn, kantoor en woonhuis in de Frederikstraat, die zou uitgroeien tot een complete timmerfabriek, de Dordrechtsche Electrische Timmerfabriek De Industrie. De Eerste Wereldoorlog en de daaruit volgende economische malaise zorgde voor het einde van de timmerfabriek die in 1917 geliquideerd werd.

De wijk heeft in de loop van de tijd relatief weinig veranderingen ondergaan. Sommige woningen zijn wat ingrijpender gerenoveerd dan andere, maar het diverse karakter van de woningen met zijn veranda's, erkers en torentjes kenmerkt nog steeds deze buurt.

Ligging
Mauritsweg 2 beslaat het hoekperceel aan de zuidzijde van de Mauritsweg en de oostzijde van de Hendrikstraat. Het hoekpand is gebouwd met de voorzijde en de nok evenwijdig aan de Mauritsweg.

Hoofdvorm
Het woonhuis is gebouwd op een rechthoekige plattegrond in twee bouwlagen met een kapverdieping onder een zadeldak.

Bouwgeschiedenis
Voor Mauritsweg 2 en Hendrikstraat 2 t/m 8 werd in 1912 een bouwvergunning aangevraagd door D.C.F van Sliedregt voor het bouwen van 'een pakhuis met drie bovenwoningen aan de Hendrikstraat en een woonhuis aan de Mauritsstraat'. Van Sliedregt had aan de Hendrikstraat vanaf 1908 een speculaasbakkerij met bakkerij en magazijn, gevestigd in de nummers 10 t/m 18. De nieuwe aanvraag betrof een uitbreiding van het pakhuis en de verplaatsing van het kleine kantoortje, waarbij de begane grond van Mauritsweg 2 werd ingericht als volwaardige kantoor- en ontvangstruimte. Het ontwerp werd gemaakt door A. Schmidt Azn., een Dordtse architect van wie ook enkele panden in de binnenstad beschermd zijn als monument. De speculaasbakkerij was na de voltooiing van de uitbreiding slechts enkele jaren gevestigd aan de Hendrikstraat. In 1919 werd de bakkerij, inclusief inpakkamers en magazijnen verhuisd naar de voormalige timmerfabriek van Gerrit Hoek aan de Frederikstraat. Het volledige bezit Mauritsweg 2 en Hendrikstraat 2 t/m 18 werd overgenomen door de koek- en beschuitbakkerij Van Mill. Het is niet bekend hoe lang deze bakkerij hier gevestigd was, maar zeker tot 1948. In die periode wijzigde de straatnaam van Mauritsstraat naar Mauritsweg.

In 1952 wordt door A.H. Schleicher, eigenaar van een stucadoorsbedrijf, een vergunning aangevraagd voor het verbouwen van Mauritsweg 2 tot beneden- en bovenwoning. Hendrikstraat 2 t/m 8 blijft pakhuis, waarbij een deel wordt ingericht als kantoor. Het complex is rond 2005 overgenomen. Mauritsweg 2 was wat betreft interieur toen al geheel voor kamerbewoning ingericht. Hendrikstraat 2 t/m 8 valt niet onder de bescherming; deze bebouwing is wat betreft exterieur te zeer aangetast door de toepassing van kunststof kozijnen op de verdieping en de gewijzigde entrees naar het voormalig pakhuis.

Beschrijving exterieur
De gevels zijn gemetseld in een roodbruine baksteen in kruisverband met een gesneden voeg. Aan de onderzijde hebben de gevels een hardstenen plint met daarboven een borstwering van verdikt metselwerk, afgewerkt met een geglazuurde steen. Op begane grond niveau is de rechthoekige vorm afgeschuind ter begeleiding van de hoek van de twee straten. Dit wordt verder geaccentueerd door uitkragend metselwerk op verdiepingsniveau en een kunststenen, geschulpte console. Ter hoogte van de bovenzijde van de kozijnen, de onderdorpels en de wisseldorpels zijn sierlagen gemetseld in een bruinrode steen met een rode voeg in contrast met het overige voegwerk.
Vrijwel alle kozijnen zijn uitgevoerd met een schuifraam, voorzien van een bovenraam in gekleurd glas-in-lood in een geometrisch motief. De rechthoekige vensters worden beëindigd door een gedecoreerde kunststenen latei in deels gebogen vorm, waarboven een rollaag is aangebracht. De kopgevels zijn uitgevoerd als asymmetrische puntgevels, eindigend met een gemetselde schoorsteen, die in siermetselwerk is uitgemetseld in het geveloppervlak. De dakbedekking bestaat uit rode, Hollandse pannen.

De voorgevel aan de Mauritsweg heeft centraal een 'Vlaamse gevel'; de gevel van de dakkapel staat in hetzelfde, licht vooruitstekende middenvlak van de voorgevel. Hierin bevindt zich verdiept de entree in een rondboogvormig portaal. Boven de gemoderniseerde voordeur met zijvenster bevindt zich een halfrond bovenlicht, door twee stijlen verdeeld. In het bovenlicht is glas-in-lood aangebracht. De entree en het

vloerniveau liggen enkele treden boven maaiveld. De ingang wordt geaccentueerd door trapsgewijs aangebrachte blokken kunststeen boven het portaal. Op verdiepingsniveau bevindt zich een rechthoekig vlak van siermetselwerk met onder andere drie blindnissen, afgesloten door een latei. In de top van de Vlaamse gevel is een venster met schuifraam. Het zadeldak van de dakkapel heeft aan alle drie de zijden een ruim overstek met omtimmerde goten en bewerkte, houten klossen. Links van de entreepartij zijn ter hoogte van beide bouwlagen twee vensters met schuiframen. Het rechter geveldeel heeft op het niveau van de verdieping twee vensters met schuiframen, van welke het meest rechtervenster smaller is uitgevoerd. Op de begane grond is de gevel afgeschuind en hier is als uitzondering een rondboogvormig venster aangebracht. De geveldelen worden beëindigd door omtimmerde goten met fors overstek. De houten klossen zijn verlengd in het gevelvlak aangebracht, waartussen witgepleisterde muurvelden. Aan weerszijden van de Vlaamse gevel bevindt zich een dakkapel met zinken zijwangen, bekroond met een houten en deels ronde lijst conform lateien. Geheel links van de voorgevel geeft een gemoderniseerde poort toegang tot een achterpad.

De zijgevel aan de Hendrikstraat heeft aan weerszijden van de uitgemetselde schoorsteen op alle bouwlagen één venster met schuifraam. Geheel links bevindt zich op het niveau van de verdieping nog een smaller venster boven de afgeschuinde gevel. Het forse overstek van het dak rust op houten klossen die trapsgewijs eindigen in het metselwerk. De muurvelden van de rollagen tussen de klossen en de daklijst zijn gepleisterd en wit geschilderd.

De afwerking van de top van de achtergevel is identiek aan die van de gevel van de Hendrikstraat. De schoorsteen is hier echter met siermetselwerk uitgemetseld tot aan de bovenzijde van de gekoppelde lateien van de twee vensters op de kapverdieping. Aan de linkerzijde is een voormalig schuifvenster gewijzigd in een openslaande deur naar een balkon (verbouwing 1952). Daaronder bevinden zich drie vensters met schuiframen. Op de begane grond is een venster bestaande uit een deur met zijraam en bovenlichten.

Beschrijving interieur
Door de inrichting als kamerverhuurcomplex is van het originele interieur weinig bewaard gebleven. Alleen de structuur van de vestibule en een hal met trap naar de verdieping is nog zichtbaar als restant van de oorspronkelijke indeling.

Beschrijving tuin, erf, perceel
Aan de linkerzijde bevindt zich een achterpad achter het gehele complex tot de dieper gelegen bebouwing aan de Hendrikstraat. Het pad wordt door een schutting gescheiden van de percelen aan de Dubbeldamseweg Zuid.

Bronnen

Regionaal Archief Dordrecht

752-1702	Vergunning voor ‘het bouwen van een pakhuis met drie bovenwoningen aan de Hendrikstraat en een woonhuis aan de Mauritsstraat’, 1912
752-1703	Het wijzigen van het plan, 1912
752-1704	Vergunning voor het veranderen van de woning en het pakhuis, 1952
6A-12033	D.F.C. van Sliedregt betreffende een koekfabriek vanaf 1908
6A-12106	D.F.C. van Sliedregt betreffende een koekfabriek, 1914

Literatuur
L. van Hoek. *Baas Hoek. 1880-1958. De Geschiedenis van een Dordtse Pionier op sociaal gebied*. Dordrecht 1988.
B. Lamberts en A.F.J. Niemeijer. *Dordrecht. Architectuur en stedenbouw 1850-1940.* Zwolle 2002.

Opname 24 januari 2019, juli 2019

Waardering

Cultuurhistorische waarde
Mauritsweg 2 heeft cultuurhistorische waarde als onderdeel van de Oranjebuurt die voor een groot deel in de periode 1904-1916 werd ontwikkeld. Het voormalige woonhuis/kantoor is van belang als onderdeel van de voormalige speculaasbakkerij die vanaf 1908 gevestigd was aan de Hendrikstraat 10 t/m 18 en in 1912 uitgebreid werd tot aan de Mauritsweg (toen nog Mauritsstraat).

Architectonische waarde
Het exterieur heeft architectonische waarde als onderdeel van het oeuvre van de Dordtse architect A. Schmidt Azn. De gevels zijn van belang door de kwaliteit van het ontwerp waarbij onder andere de speciaal vormgegeven lateien, de afgeschuinde hoek en het siermetselwerk opvallen in relatie tot de meer sobere bebouwing in de omgeving. De kopgevels zijn rijk uitgevoerd met een fors overstek en geprofileerde klossen, enigszins beïnvloed door de chaletstijl.

Situering
Mauritsweg 2 heeft ensemblewaarde in relatie tot Hendrikstraat 2 t/m 8 dat gelijktijdig gebouwd werd als uitbreiding van de speculaasfabriek aan de Hendrikstraat 10 t/m 18. Het woonhuis heeft eveneens ensemblewaarde met de vroeg 20^{e}-eeuwse bebouwing in de omgeving. Het hoekpand heeft stedenbouwkundige waarde als opvallend hoekpand aan de Mauritsweg en de Hendrikstraat, waarbij de twee gevels gelijkwaardig zijn vormgegeven.

Gaafheid
Het exterieur is van belang door de gaafheid van de gevels. Van bijzondere waarde zijn de originele kozijnen met schuiframen en het glas-in-lood in bijna alle bovenramen. De enige wijziging betreft de achtergevel, waar een schuifraam vervangen is door een deur als toegang tot het in 1952 gebouwde balkon.
Intern is alleen de bouwkundige hoofdstructuur met hal en trap nog van belang.

CONCEPT

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend *08 Februari 2019*

Schaal 1:500

0 5 10 15m

CONCEPT

Hoek Mauritsweg en Hendrikstraat

Mauritsweg met zicht op linkerzijgevel

detail voorgevel

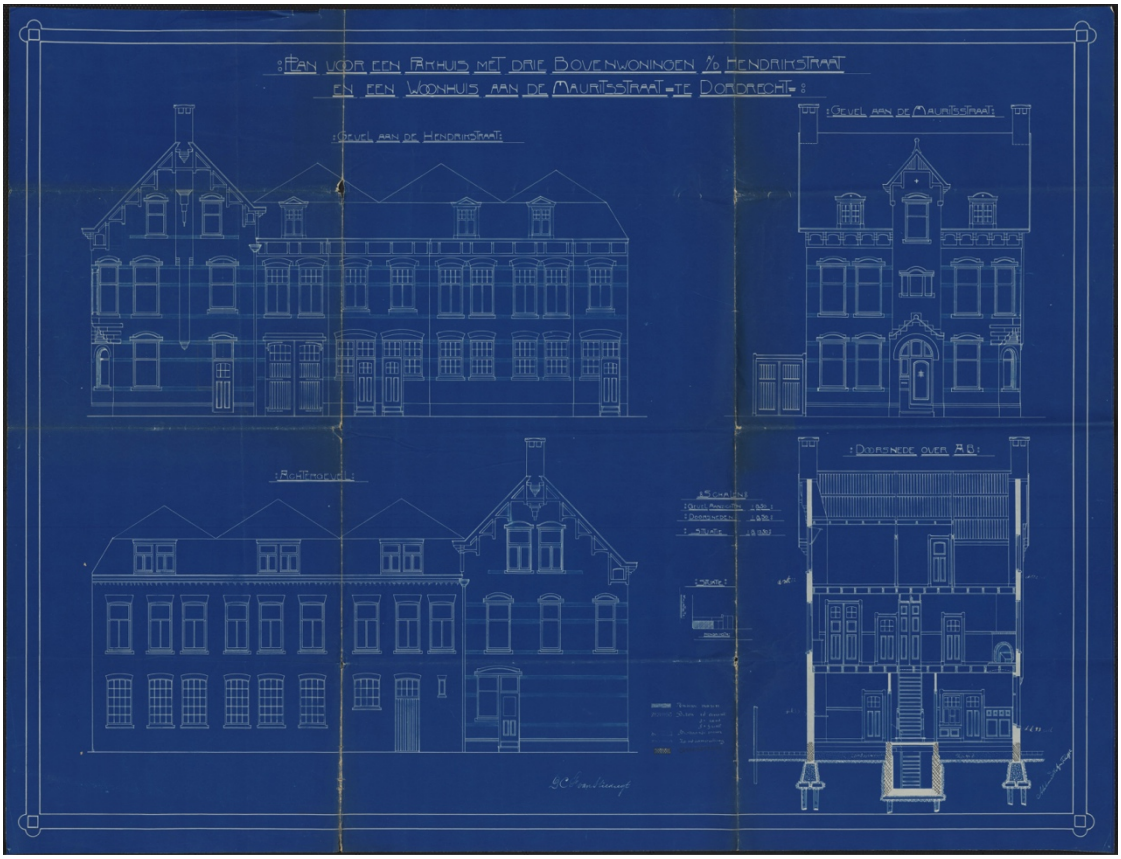

voorgevel zijgevel

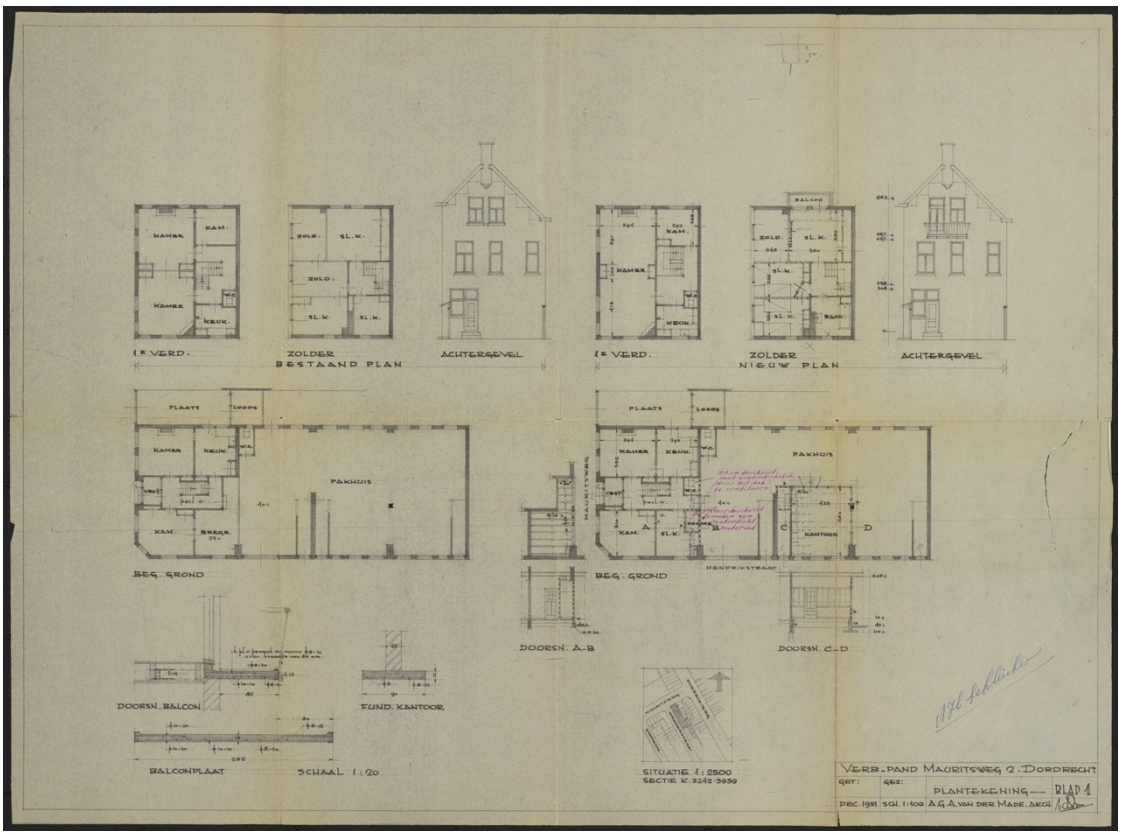

zicht op ‘erker’

CONCEPT

vergunning 1912

vergunning 1952

CONCEPT

CONCEPT